

Hírek, érdekességek

Pallas okkultáció

1985. október 24-én Peter Anderson (Brisbane, Ausztrália) a SAO 171571 jelű 6,4 magnitúdós csillag 28,5 s-os okkultációját észlelte. A csillagot a (22) Pallas fedte el. A jelenséget két további észlelő, Charles Smith és Steve Hutcheon is megerősítette, akik 12, illetve 28 km-re voltak Anderson-tól. Ez volt a Pallas hatodik sikerrel megfigyelt okkultációja és így a legtöbbször észlelt, legpontosabban ismert profilú kisbolygóvá lépett elő.

(O.N. Vol.IV.No.2.)

Plútó - Charon

Manfred W. Pakul és Klaus Reinsch, a Berlieni Műszaki Egyetem Csillagászati és Asztrofizikai Intézetének két kutatója az elmúlt időszakban a Plútó-Charon rendszert vette beható tanulmányozás alá. 1986. április 2-án és 18-án az ESO 2,2 m-es és 1,5 m-es távcsöveivel sikerrel észlelték a Plútó-Charon rendszer kölcsönös fedéseit, 0,2, illetve 0,13 magnitúdós fényváltozást tapasztalva. Ezeket az eredményeket saját korábban végzett és fedést nem mutató adataival összevetve azt kapták, hogy a Plútó átmérője 1100 ± 70 , a Charon átmérője pedig 580 ± 50 km. Ezek az adatok a fedéssorozat megkezdésekor R. Binzel által végzett megfigyelésekkel is tökéletes egyezésben van. A rendszer átlagos sűrűsége $2,1 \pm 0,5$ gcm⁻³, sziderikus periódusa pedig $6,38718 \pm 0,00013$ nap értéket mutatott. A rendszer

inklinációja $92^{\circ}84' + 0^{\circ}09'$. A fenti adatok alapján úgy tűnik, hogy a Naprendszer külső térségében megszokott gáz- és jégvilágokkal szemben a Plútó földtípusú, nagy sűrűségű, sziklás felszínű égitest.

(O.N Vol. IV.No.2.;TA 272.)

A Hold kisbolygófedései

Nathaniel White (Lowell Obszervatórium, Flagstaff, Arizona, USA) 1985. szeptember 22-én fotoelektromosan sikerrel észlelte a (9) Metis Hold általi fedését. A jelenség bekövetkeztekor a Metis 11 magnitúdós, a Hold 58%-ban megvilágított volt. Az erős holdfény ellenére az adatok olyan megbízhatónak bizonyultak, hogy az aszteroida átmérője meghatározhatóvá vált. Ez volt az első kisbolygó, melynek Hold-fedését megfigyelték, a kapott eredmény a TRIAD adatokkal jó egyezésben volt, s így a fotoelektromosan észlelt holdfedések pontosságban a csillag-okkultációk utáni második helyre kerültek (utánuk sorrendben a speckle interferometriá, az infra-excesszus és a radimetrikus mérések következnek).

A fedés során a fénycsökkenés menete folyamatos volt, s ez ismét a régebben feltételezett, nagy átmérőjű Metis kísérő (hold?) léte ellen szól

(O.N.Vol.IV., No.2.)

ÜSTÖKÖSÖK

P/Halley - 1982i

Október végére 12 magnitúdó környékére halványodott, megfigyelése egyre nehezebb, bár nagy távcsövekkel a Crater-ben május végéig még megfigyelhető. 1985/86-os láthatóságára előrejelezték, hogy mely csillagokat fogja elfedni. Észlelhető fényességcsökkenést csak egy csillagnál tapasztaltak. 1985. november 19-én a Halley magja 1"-re megközelítette a BD +20°531 jelű 8,2 magnitúdós csillagot. Peter Anderson (Brisbane, Ausztrália) a legnagyobb közelítési pillanata körüli két percben néhány erős elhalványodást észlelt, melyek közül többet a tőle 25 km-re dolgozó Charlie Smith is megerősített. A magtól aránylag távol eső területeken észlelt erős extinkciót valószínűleg a VEGA szondák által is megfigyelt, rendszertelen időközönként kidobott sűrű porfelhők okozták.

(Sky and Tel. - 1987. január)

Vizuális fényességbecslések:

nov.3,08 UT: 13,4: (R. Fleet, Harare, Zimbabwe, 35 T); 4,83 UT: 13,1 (J. Kobayashi, Kumamoto, Japán, 31 T); 10,83 UT: 12,9 (Kobayashi); 28,53 UT: 11,6 (C. Morris, Little Rock, Kalifornia, 26 T); 30,84 UT: 12,5 (Y. Sugiyama, Hiratsuka, Japán, 16 T); dec.3,54 UT: 11,8 (Morris); 4,83 UT: 12,3 (Sugiyama).

(IAU C. 4281)

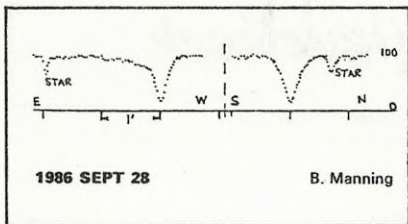
Wilson - 1986 I

Augusztus eleji felfedezése óta csak kis mértékben fényesedett. Október végén - november elején 10,6-11,8 közöttinek becsülték, 1,0-1,5'-es kómával és DC 7-8 sűrűsödési értékekkel. Áprilisi maximális fényességére igen nehéz előrejelzést adni, közelítő becslésekre is csak a februári hajnali láthatóság ismeretében lehet vállalkozni.

(T.A. 271.)

Brian Manning (Stakenbridge, Anglia) a kóma szerkezetét fotografikusan vizsgálta. 1986. szeptember 28-án 26 cm-es f/7,3-as Newton reflektorával, 22 perces expozícióval lefényképezte az üstököszt, majd a negatívot egy egyszerű, házi építésű, kadmium-szulfitos fotoelektromos érzékelővel kimérte. A 3" átmérőjű érzékelőablak előtt a K-NY-i és É-D-i irányokban mozgatott negatív sötétedési értékeit egy mikroampermérőn olvasta le, majd a kapott adatokat egy Spectrum személyi számítógépbe táplálva elemezte. Az eredményt printer segítségével jelenítette meg. A grafikonok szerint az 1' átmérőjű kóma K-i irányban megnyúlt, É-D-i irányban pedig aszimmetrikus denzitású. A mérési adatokban még az a "zaj" is kimutatható volt, melyet a negatív szemcsézete és egy - szemmel nem is érzékelhető - halvány csillag feketedési nyoma okozott!

(T.A. 271.)

Vizuális fényességbecslések:

nov.25,99 UT: 10,9 (J. Bortle, Stormville, USA, 32 T);
 27,79 UT: 10,5 (J.-C. Merlin, Le Creusot, Franciaország, 15 L);
 28,31 UT: 10,8 (F. Jacobson, Eansville, 20x80 B);
 29,98 UT: 10,7 (J. DeYoung, Leesbourg, USA, 25 T: 2'-es csóva PA 70°-ra);
 30,00 UT: 11,2 (G. Chester, Rixeyville, USA, 20 T);
 dec.3,08 UT: 9,8 (R. Keen, Mt.Thorodin, USA, 32 T: 3'-es csóva, PA 60°-ra)
 3,11 UT: 10,3 (C. Morris, L. Rock, Kalifornia, USA, 26 T);
 7,63 UT: 10,0 (M. Zanotta, Como, Olaszország, 25 T).

(IAU C. 4285)

Sorrells - 1986n

Az üstököst W. Sorrells (Pleasanton, Kalifornia, USA) fedezte fel 1986. november 1,325 UT-kor. A Peninsula Csillagászati Társaság 40 cm-es, f/5-ös Newton reflektorával a Taurus-ban levő S147 jelű halvány szupernóvamaradványt, s az egy órás expozíció után a filmet azonnal elő is hívta. A képen egy halvány, diffúz nyomot pillantott meg, amely Sorrells feltevézése szerint üstököstől származhatott. Egy gyors vizuális ellenőrzés, mely csillagszerű magot, s kör alakú diffúz kómát mutatott, majd szintén egy 40 cm-es távcső-

vel készített felvétel megerősítette azt a feltételezést, hogy üstökösről van szó. A felfedezést a november 1/2-i éjszakán vizuálisan és fotografikusan is megerősítette két, telexen értesített angol amatőr, Alan Young és Brian Manning. Az üstökös januárban a Pegasus-ban lassan mozog nyugati irányba, perihéliumán (1,7 CS.E.) 1987. márciusában halad át.

(T.A. 271)

Lovas -1986p

Erről az üstökösről a Meteor Gyorshírek (1986. december 18.) számolt be részletesen. Amatőr szempontból teljesen érdektelen objektum.

Föld és Ég februári számának tartalmából

Finn vendégei voltak
 a CSBK-nak
 Alföldi Svájcook 1.
 Űrrepülőgépek 2.
 A pekingi ősember nyomában
 Kalifornia veszélyeztetett
 partvonala
 A Halley-üstökös
 múzeumba "került"
 Jéghegyeket Arábiának?

Felhívjuk a csillagászat
 és a földtudományok
 iránt érdeklődők figyelmét,
 hogy a folyóirat
 előfizethető bármely
 postahivatalban,
 illetve a kézbesítőnél!
 Előfizetési díja egy évre
 mindössze 120 Ft